

Een school met betrokken ouders

Liesbeth Schneiders

De 15^e Montessorischool 'Maas en Waal' in Amsterdam is een bijzondere school wat ouders betreft. 'Ik weet niet of er zich veel artiesten onder de ouders bevinden maar veel ouders zijn artistiek, heel stimulerend, motiverend, heel erg initiatiefrijk, het voortouw nemend, kortom zeer betrokken.' Aldus de gelukkige schoolleider Rob Jansen.

Veel scholen geven een ander beeld van ouders: in de onderbouw zijn er wel ouders bereid iets voor en met de school uit te voeren maar in de middenbouw wordt dat allengs minder om over de bovenbouw maar niet te spreken....De opkomst op de ouderavonden zijn laag, veel ouders werken beiden en klagen over de studiedagen en vrije middagen in verband met de opvang van hun kinderen. De briefjes van de leerkrachten worden niet of slecht gelezen, er zijn niet voldoende leesouders en contactouders en ga nog maar even door zo.

Kunst en ouders

Rob overhandigt mij de Kunstkrant van de school, dit schooljaar is het namelijk kunstjaar op deze basisschool. Er wordt per jaar een thema gerouleerd in de cyclus: kunst, sport en natuur. De Kunstkrant is door ouders samen met leerkrachten in elkaar gezet en ziet er mooi vormgegeven uit met veel prachtige foto's van de activiteiten van de kinderen, alles in blauw-wit. De commissie activiteiten planning (CAP), die uit leerkrachten en ouders bestaat is verleden jaar al begonnen met een opzet voor allerlei activiteiten en dit resulteerde in een zeer kunstzinnig schooljaar. Er is een dvd gemaakt met muziek voor en door leerlingen, er zijn ansichtkaarten ontworpen, er is gekleid, er zijn mozaïeken gemaakt, er zijn workshops gerealiseerd met onder andere, Balinees bewegen, speksteen slijpen en Chinese kalligrafie. Er is geacteerd, er waren tentoonstellingen, bezoeken aan ateliers, in de bovenbouw is er over kunst gefilosofeerd, er is gemusiceerd en er is zelfs een heuse modereportage gefotografeerd door een 'professioneel team' bestaande uit een styliste en modefotograaf. En dat allemaal met de hulp van betrokken en inspirerende ouders. 'Zonder de ouders kan dit ook allemaal niet,' aldus Rob. Het team wordt hier enthousiast van en de ouders worden enthousiast van het team. Kortom, ouders en team inspireren elkaar met de kinderen als middelpunt.

De school en omgeving

De school bevindt zich in de Rivierenbuurt in Amsterdam. De leerlingen wonen allemaal in het postcodegebied rondom de school. De school telt 300 leerlingen, met een percentage van ongeveer negen procent 1.9 leerlingen. De meeste kinderen zijn van Nederlandse nationaliteit en afkomst, er zijn ook enkele kinderen uit Hongarije, Iran, Turkije, Marokko en Duitsland.

De meeste ouders participeren, bezoeken ouderavonden en tonen zich betrokken bij de school van hun kind(eren). Een opvallend detail is dat veel vaders actief zijn en ook regelmatig hun kinderen brengen en halen. Uit een enquête blijkt dat tweederde van de ouders bewust voor het montessori-onderwijs heeft gekozen als onderwijs- en opvoedingsmethode voor hun kind(eren). Volgens de schoolleider botst de thuisopvoeding dan ook niet met de stijl die de school hanteert.

De ouderavonden zijn meestal informatief van aard. Op de laatste ouderavond in april werd informatie gegeven over het inspectierapport, het plan van aanpak, de verbouwing en de vernieuwingen in de overblijf (250 tot 270 van de 300 kinderen blijven over!). Soms worden ouderavonden georganiseerd op verzoek van de ouders.

Rob zou graag volgend schooljaar oudergespreksochtenden realiseren rond een thema, zoals 'de montessorimethode' of 'seksuele vorming'. Het kan een thema zijn dat de school belangrijk vindt maar ook een thema waar vraag naar is vanuit de ouders. Rob: 'Het is niet van "u vraagt, wij draaien" maar de wensen en behoeften van ouders worden regelmatig meegenomen en er zou voor het organiseren van deze ouderactiviteit ook expliciet naar gevraagd kunnen worden door een enquête of een gesprek tijdens de eerste gespreksochtend van het schooljaar. Ouders kunnen dan bevroegd worden naar hoe ze tegen bepaalde zaken aankijken. Zo'n gespreksochtend kan richtinggevend zijn voor het bijsturen, specificeren of afstemmen van beleid. Het is een manier van ouders betrekken door uit te zoeken waar de behoeften liggen, zodat je als school nog beter kunt aansluiten bij de ouders. Nu doe je dit vaak

vanuit wat jij als school denkt dat ouders willen, maar op het moment dat je er interactie over aangaat kun je veel gericht je beleid vorm geven."

Natuur en ouders

Vorig jaar is er naar aanleiding van het jaarthema 'natuur' een natuurpad achter de school aangelegd door de ouders (zie *MM 28-1*). Het was al heel lang een wens van de school en de tekeningen waren ook al heel lang klaar. De ouders wisten subsidies los te peuteren, bij allerlei instanties waaronder het stadsdeel. Het pad bestaat uit houtsnippers, grind, schelpen, zand en water. De kinderen kunnen zelfstandig het natuurpad bewandelen. Er zijn activiteiten voor de verschillende bouwen, bijvoorbeeld houten schijven aan kettinkjes die, als ze opgetild worden, een keur aan kleine beestjes laat zien en er staat een natuurkast, die op school bekend staat als de biotheek. Het stadsdeel werd door de ouders opgebeld met de vraag om, als er gesnoeid werd in de buurt, de snippers even bij de school af te leveren en dan lag er weer een berg houtsnippers!

Slottuinfeest en ouders

Het slottuinfeest wordt gehouden als afsluiting van het schooljaar en kent een lange traditie in de buurt. Het wordt helemaal door ouders georganiseerd; de leerkrachten hoeven hier weinig of niets aan te doen. De ouders regelen een springkussen, tap, hapjes, toneel, muzikale acts en dans voor en door de kinderen, een voetbal en/of volleybal toernooi, de buurtbewoners worden hierbij uitgenodigd. Ook zijn er vaak oud-leerlingen van de partij.

Huisbezoeken

Er is geen beleid omtrent huisbezoeken maar toevallig is er een leerkracht een poosje terug mee begonnen en daarna volgde een andere leerkracht. Rob juicht het idee toe: 'Het is gezellig, je ziet de thuisomgeving, waar kinderen hun speelgoed bewaren, hoe ze spelen, of het krap, breed, smal, groot of klein is. Het geeft een beeld van de thuissituatie en achtergrondinformatie. Het doet de vertrouwensband ouders/leerkracht goed. Ouders doen enorm hun best als je op bezoek komt en de kinderen glunderen!'

Verantwoordelijkheid

De verantwoordelijkheid van de school is, in de ogen van de schoolleider, onderwijs geven. Hij waarschuwt zijn leerkrachten ervoor opvoedingsadviezen te geven: 'Voor je het weet geef je het verkeerde advies of wordt je verweten het verkeerde advies te hebben gegeven.' De school heeft dan ook geen taken op het gebied van opvang of achtervang voor gezinnen waar het slecht mee gaat. Als er problemen geconstateerd worden, komt de school in actie en zoeken we naar de juiste instanties die de ouders kunnen helpen begeleiden, zoals de GGD, Bureau Jeugdzorg of huisarts. De verantwoordelijkheid moet daar gelaten worden waar het hoort. Rob sluit niet uit dat de school in de toekomst meer opvoedingsverantwoordelijkheden op zich gaat nemen. 'Maar dan moet het hele onderwijsconcept op de schop en de daarbij behorende financiële geldstromen moeten vrijkomen. Er zou dan bijvoorbeeld ook een schoolmaatschappelijk werker aanwezig kunnen zijn, gedurende een of meerdere dagdelen en andere diensten, bijvoorbeeld kinderopvang.' Het concept van de school die voor dagarrangementen zorgt, flexibele opvang en maaltijden, spreekt Rob aan maar dan wel met de juiste voorwaarden.

Wat verklaart het succes op de Maas en Waal?

De rode draad in het gesprek was de vraag hoe deze school aan zulke meedenkende, meewerkende, initiatiefrijke, ondernemende, betrokken ouders komt. Met Rob analyseren we het als volgt. Zoals eerder is gezegd is de wisselwerking tussen ouders en leerkrachten heel belangrijk. Die is heel positief en vruchtbaar; leerkrachten en ouders stimuleren elkaar over en weer. Verder is er een vaste groep ouders ontstaan die fungeert als een soort denktank die dicht bij de leerkrachten staat. Een heel belangrijk punt is ook dat de school heel toegankelijk en laagdrempelig is. Ouders lopen gemakkelijk binnen, blijven 's zomers ook heel lang 's ochtends op het plein en spreken gemakkelijk leerkrachten aan. Andersom werkt het ook: ouders worden door de leerkrachten aangeschoten en leerkrachten kunnen gemakkelijk een appèl op ouders doen. Vanuit de MR bestaat een soort positieve druk, de zittende ouders, hebben verstand van zaken, lezen zich in, zijn verbaal sterk, hebben soms een

bestuurlijke functie en weten over het algemeen hoe een organisatie in elkaar steekt. De MR is op een positieve manier kritisch en denkt mee. 'Dat is fijn,' aldus Rob. Op deze manier hebben ouders invloed op de gang van zaken, voelen ze zich betrokken door en bij de school en hebben invloed op het beleid. Rob heeft de intentie die invloed te vergroten en uit te breiden door middel van de al eerder genoemde gespreksochtenden voor ouders waarbij hij vraaggericht te werk wil gaan. Kort samengevat zijn betrokkenheid, wederkerigheid, samenwerken/samen denken, vraaggerichtheid en buurtgerichtheid de ingrediënten voor een succesvolle samenwerking tussen ouders en school. Inderdaad Rob: een bijzondere school, de Maas en Waal school in Amsterdam!